

Möndalsån genom Landvetter och vid Mölnlycke fabriker

Dokumenterade naturvärden

20090227

Mölnålsån genom Landvetter och vid Mölnlycke fabriker
Dokumenterade naturvärden

20090227

Beställare: HÄRRYDA KOMMUN
BOX 20
43521 MÖLNLYCKE

Beställarens [representant](#):

Konsult: Norconsult AB
Box 8774
402 76 Göteborg

Uppdragsledare
Handläggare Calle Bergil

Uppdragsnr: 101 17 71

Filnamn och sökväg: \\norconsult.no\dfs\swe\n-data\101\17\1011771\0-
mapp\09 utredning - pm\mölnålsån genom landvetter
och mölnlycke fabriker.doc

Kvalitetsgranskad av:

Tryck: Norconsult AB

Dokumenterade naturvärden enligt naturdatabasen

Sträckan kring Alhagsbron - 20 m upp- till 50 m nedströms.

Artlagret:

Både forsärla och strömstare har rapporterats till Artportalen med aktiviteter som tyder på häckning vid Mölnlycke fabriker.

Värdefulla träd ref 69:

En grov lind står några meter från södra åkanten mellan P-platsen och Alhagsbron. Sträckan ingår även det utpekade "Värdefulla-träd-området" 3 Wendelsberg, som framförallt fokuserar på parken och skogen kring Wendelsberg.

Skyddsvärda fågellokaler ref 56:

Området ingår i objektet Mölndalsån, men inga specifika uppgifter/utpekanden görs för sträckan. Det påpekas dock att eventuella rensningar bör ske med hänsyn till fågellivet, f.f.a. mindre hackspett (NT) och kungsfiskare (VU).

Skyddsvärda trädområden

I Förslag till naturinventeringar i Härryda kommun av Michael Nilsson , ref 89, ingår sträckan i området L1 Rådasjöområdet. Här nämns bl.a. att översvämningmarker längs stränder allmänt är ett värde, men den aktuella sträckan nämns inte någonstans i texten.

I konceptet till ny Naturvårdsplan (2009) ingår sträckan i det stora värdefulla landskapet L1 Mölndalsån.

Vad gäller hänsyn nämns bl.a. att:

Lövbårderna kring vattendragen, inklusive tillflödesbäckarna i hela avrinningsområdet, i största möjliga utsträckning bör lämnas för fri utveckling. Viktigt är att i så stor utsträckning som möjligt låta fallna träd ligga kvar. Rensningar som ändå måste göras, bör alltid först samrådas med naturvårdskunniga, och särskild försiktighet iakttas där känsliga arter noterats. Säkerhetszoner måste tillämpas mot vattendragen vid

uppställning av fordon och arbete med kemikalier, gödsling eller bekämpningsmedel.

För hela texten Se bilaga 2.

Sträckan genom Landvetter – från Magasinsvägen till utloppet i Gröen

Artlagret:

Bäckbräsma som är signalart för värdefulla bäck-/källflödesmiljöer är noterad nära Kyrkvägen-bron.

Värdefulla träd:

Två grova pilar intill ån på sydsidan 70 m uppströms stationsvägenbron

I Förslag till naturinventeringar i Härryda kommun av Michael Nilsson , ref 89, nämns under området L3 Landvetterområdet att värdefull lövskog kantar Mölndalsån i deltaområdet och även längre uppströms, vilket tolkas som hela den berörda sträckan. Inom området uppges förekomma smal dammsnäcka (VU), entita (NT) och mindre hackspett (NT). M N anger även att han inventerat deltaområdet 2008.

Skyddsvärda fågellokalerna ref 56:

Området ingår i objektet Mölndalsån, men inga specifika uppgifter/utpekanden görs för sträckan. Det påpekas dock att eventuella rensningar bör ske med hänsyn till fågellivet, f.f.a. mindre hackspett (NT) och kungsfiskare (VU).

I konceptet till ny Naturvårdsplan (2009) finns följande:

Värdefullt naturområde Charlottenlund nr 25 E (omfattar hela sträckan genom Landvetter inklusive strandskogar, dvs. i princip samma omfattning som i förra versionen ”Värdefull natur i Härryda, ref 75) är klass 2-område, (i motivationen specificerat till en låg 2:a) med följande motivering; rikligt med alluvial, delvis naturskogsartad lövskog, rödlistad snäcka (smal dammsnäcka (VU)

Se vidare Bilaga 1

Värdefullt landskap L1 Mölndalsån

Vid Landvetter och Mölnlycke får ån meandrande lopp genom artrika blandlövsskogar och alkärr och har bildat små deltan vid utloppen i Gröen respektive Rådasjön.

Vad gäller hänsyn nämns bl.a. att:

Lövbårderna kring vattendragen, inklusive tillflödesbäckarna i hela avrinningsområdet, i största möjliga utsträckning bör lämnas för fri utveckling. Viktigt är att i så stor utsträckning som möjligt låta fallna träd ligga kvar. Rensningar som ändå måste göras, bör alltid först samrådas med naturvårdskunniga, och särskild försiktighet iakttas där känsliga arter noterats. Säkerhetszoner måste tillämpas mot vattendragen vid uppställning av fordon och arbete med kemikalier, gödsling eller bekämpningsmedel.

För hela texten Se bilaga 2.

Övriga referenser

Ovan nämns vad som finns i naturdatabasen. Inga andra av de efterfrågade underlagen (ref 14, 21-26, 75, 76, 81 & 86) bedöms tillföra ytterligare information.

Bilaga 1

Områdesbeskrivning ur Naturvårdsplanen (koncept feb 2009)

25:E CHARLOTTENLUND

Areal	11 ha
Klass	2
Riksintresse	-
Skydd	-
Referens	16, 20, 56, 87,88
Inventeringsår	1991, 2008 (ref 87)

Beskrivning Mölndalsåns medandrande lopp kantas här av blandlövskog och alkärr med riklig förekomst av hägg och gott om död ved. Vid utloppet bildar lösa avlagringar ett litet delta. Deltaområdet lövskog har tidigare avverkats, och idag täcks området av täta buskmarker. Närmast öster om kyrkbron finns ett mycket fint skogsparti med grova klubbalar och gott om död ved. Stora delar av områdets lövskog ger ett orört intryck. Den rödlistade arten smal dammsnäcka (VU) finns här, liksom den fridlysta åkergrodan. Inom område häckar forsärla med 1-3 par och sannolikt även strömstare. Kungsfiskare har setts sommartid. Av Mölndalsåns totala häckfågelfauna, kan de t.ex. nedan angivna tänkas utnyttja området.

Fauna & flora

strömstare
 forsärla
 kungsfiskare (VU)
 åkergroda
 smal dammsnäcka (VU)
 samt möjligen:
 storskrake
 enkelbeckasin
 skogssnäppa
 gröngöling
 spillkråka
 mindre hackspett
 dubbeltrast

kärrsångare
rörsångare
härmsångare
grå flugsnappare
entita (NT)
stenknäck
sävspurv

Bilaga 2

Hel text ur Värdefulla landskap i naturvårdsplanen (koncept jan 2009):

L1 MÖLNDALSÅN MED RÅDASJÖN, GRÖEN OCH TVÄRÅN

Beskrivning

Mölnaldalsån ingår i Göta älvs flodområde och har sitt källområde 120m ovan havet kring Östra och Västra Nedsjöarna. Från Nedsjöarna till Rya rinner ån genom barrskogsdominerade trakter, ofta med gransumpskogar och alkärr utmed ån. Nedströms Rya meandrar ån i ett öppet jordbrukslandskap med alkärr och dungar av lövblandskog, som sammantaget har stora värden för fågellivet, t.ex. vid Margretedal, Knös, Lillhult och Bugärde. Ett flertal tillflöden till ån innehåller värdefulla bäckmiljöer med bl.a. känslig epifytflora i omgivande sumpskogar. Särskilt höga värden finns i Tvärån, som har värdefulla lekbottnar för Gröenöring och Björrödsbäcken, som bl.a. hyser bäcköring. Vid Landvetter och Mölnlycke får ån meandrande lopp genom artrika blandlövsskogar och alkärr och har bildat små deltan vid utloppen i Gröen respektive Rådasjön. Gröen är en relativt näringsrik sjö med tämligen rikt fisk- och fågelliv, inkluderande t.ex. lake, siklöja, storskrake och en egen öringstam. Rådasjön är ännu rikare i alla dessa avseenden och hyser t.ex. sutare, gös (utplanterad), storskrake, grågås och ett flertal intressanta våtmarks- och strandängsfåglar. Båda sjöarna har hyst flodkräfta, men har nu istället tagits över av signalkräfta. Båda sjöarna, men i synnerhet Rådasjön omges dessutom av mycket marker med mycket höga naturvärden.

Mölnaldalsån har idag ett förhållandevis bra vatten, vilket tillsammans med fina strömsträckor och ofta välutvecklade lövbårder längs stränderna, bildar grunden för dess zoologiska kvaliteter. Här finns en stationär stam av bäcköring, och reproduktionsområden för Gröenöring. Andra värdefulla inslag är t.ex. förekomsterna av flodpärlmussla (VU) i övre

delen och smal dammsnäcka (VU) vid Landvetter. Flodkräftan (EN) är nu tyvärr sannolikt helt utslagen av kräftpest i hela systemet. Fågellivet är rikt med mycket gott om försärla utmed hela ån, flera häckningar av strömstare och sannolikt även häckande kungsfiskare (VU).

Hänsyn

Lövbårderna kring vattendragen, inklusive tillflödesbäckarna i hela avrinningsområdet, bör i största möjliga utsträckning lämnas för fri utveckling, utom där naturvårdsintressanta betesmarker gränsar mot ån. Viktigt är att i så stor utsträckning som möjligt låta fallna träd ligga kvar. Rensningar som ändå måste göras, bör alltid först samrådas med naturvårdskunniga, och särskild försiktighet iakttas där känsliga arter noterats. De små grustäkter som finns utmed ån kan utnyttjas som häckningslokal för backsvala och kungsfiskare, om hänsyn till detta tas vid avveckling av verksamheten. Gamla stenbroar och kvarngrunder bör, liksom naturliga skredärr bevaras som häckningsplatser för strömstare och försärla, respektive kungsfiskare. Regleringen av sjöarna i vattensystemet bör ske så att tillräckliga minimiflöden för öring och flodpärlmussla upprätthålls hela året i Mölndalsåns övre lopp, samtidigt som lomhäckningar och fiskproduktion - framförallt röding- och öringlekbottnar - i Nedsjöarna värnas. Säkerhetszoner måste tillämpas mot vattendragen vid uppställning av fordon och arbete med kemikalier, gödsling eller bekämpningsmedel.

10 (11)

Norconsult AB
Natur och Markmiljö

Calle Bergil
calle.bergil@norconsult.com

Norconsult AB

Theres Svensson gata 11

Box 8774, 402 76 Göteborg

031 – 50 70 00, fax 031-50 70 10

www.norconsult.se